

Eindrapportage Stichting Pro Juventute Amsterdam

Datum	06-12-2023
Rapportageperiode	2023
Naam project	Screening en Evaluatie bij Scheidingshulp – verbreding en differentiatie doelgroepen SCRES
Naam aanvrager/instelling	Sterk Huis / iHUB
Resultaten	

Doel van het project was het ontwikkelen van een verkorte versie van de SCRES om de bruikbaarheid voor praktijk en onderzoek te vergroten en de reikwijdte te verbreden.

Dit doel is bereikt. Op basis van statistische overwegingen (kwantitatief onderzoek) en behoeften van praktijkprofessionals (kwalitatief onderzoek) is een verkorte versie van de SCRES-O tot stand gekomen. De factorladingen en interne consistentie van deze verkorte versie zijn in kaart gebracht. De ladingen van het factormodel zijn goed, hoewel de passing en de interne consistentie van de items minder goed uitvallen dan gehoopt. Desalniettemin is de betrouwbaarheid van de schalen acceptabel gezien het kleine aantal items per subschaal en rekening houdend met de complexiteit van de doelgroep. De verwachting is dat met deze verkorte versie een goede balans is gevonden tussen betrouwbaarheid (*wat zegt het over de scheidingssituatie van ouders?*) en praktische inzetbaarheid (een brede, maar korte vragenlijst gericht op screening bij (lichte) scheidingshulp).

Organisatie (capaciteit, inzet mensen)

Het project is uitgevoerd door vier onderzoekers van iHUB, Sterk Huis en Universiteit Utrecht: Drs. O. Goorden (iHUB/Altra), Drs. B. Janssen (Sterk Huis), Dr. I. van der Valk en Dr. Z. Rejaan (Universiteit Utrecht). Goorden en Janssen fungeerden in dit project als praktijkonderzoekers, onderhielden de contacten met betrokken instellingen, organiseerden, leidden en verwerkten (opbrengsten van) de focusgroepen. Rejaan en Van der Valk voerden de kwantitatieve analyses uit, Rejaan beschreef dit proces. Het gehele onderzoeksteam was betrokken bij de itemconstructie. Goorden en Janssen voerden de pilot uit. Eindresultaat is met het gehele onderzoeksteam besproken en afgerond.

Methode

De mogelijkheden voor het ontwikkelen van een verkorte versie van de SCRES-O zijn verkend aan de hand van kwalitatief en kwantitatief onderzoek, namelijk middels focusgroepen en analyse van bestaande data. In beide gevallen was de reeds geïmplementeerde SCRES-O het vertrekpunt.

Kwalitatief onderzoek: Focusgroepen

Tussen maart en juni 2023 zijn er drie focusgroepen georganiseerd met zorgprofessionals werkzaam bij verschillende organisaties die het instrument al geïmplementeerd hadden. Ter voorbereiding was aan de deelnemende professionals gevraagd om de SCRES-O te bestuderen en na te denken over welke stellingen volgens hen wel of niet essentieel zijn voor een korte versie en waarom. Dit resulteerde in input van 7 organisaties. Tijdens drie focusgroepen en 1 bijeenkomst met het cliëntpanel is vervolgens per subschaal bediscussieerd welke stellingen geschrapt of behouden moesten worden en/of welke stellingen op elkaar lijken en eventueel samengevoegd zouden kunnen worden. Op eenzelfde wijze is het cliëntpanel geraadpleegd. De bevindingen van professionals en cliënten zijn vervolgens genoteerd in Excel.

Kwantitatief onderzoek: Bestaande data

De analyses zijn uitgevoerd op data van 653 ouders in complexe scheiding, verzameld vanuit 9 praktijkinstellingen. Deze ouders hebben de SCRES-O ingevuld in het kader van een hulpverleningstraject en gaven tevens toestemming voor het gebruik van hun data voor onderzoeksdoeleinden.

Plan van aanpak

Gezien de verschillende behoeften met betrekking tot een verkorte versie van de SCRES-O, was het doel om te zoeken naar een samenstelling die qua inhoud soortgelijke informatie zou opleveren als de oorspronkelijke versie. Er waren geen eenduidige eisen met betrekking tot de lengte van een verkorte versie. Daarom werd besloten om de verkorte versie te baseren op de bestaande 7 subschalen en elke schaal terug te brengen naar 3 à 5 items. Om te verkennen welke items van de oorspronkelijke SCRES-O statistisch gezien informatief zijn om te behouden, zijn verschillende analyses uitgevoerd. Vervolgens zijn bevindingen uit de statistische analyses en focusgroepen naast elkaar gelegd en in overleg geïntegreerd tot een conceptversie. Ten slotte is de betrouwbaarheid en factorstructuur van deze conceptversie opnieuw getoetst. Het algehele proces is in te delen in de volgende stappen:

1. **Beschrijvende statistieken op itemniveau:** Per vraag is gekeken naar het aantal en de oorsprong van missende waarden en de frequentieverdelingen (spreiding). Per subschaal is gekeken naar de consistentie en correlatie van vragen met andere vragen uit de schaal.
2. **Factoranalyses per subschaal:** Per subschaal is in Mplus (Muthén & Muthén, 1998-2017) exploratief onderzocht of er 1 of meerdere onderliggende componenten geïdentificeerd konden worden. Vervolgens is gezocht naar de hoogste en laagste factorloadingen bij een 1-factoroplossing.
3. **Integratie van eerste bevindingen uit data-analyse en focusgroepen:** Per subschaal is gekeken naar A) schrap-opties op basis van stap 1 en 2, B) behoud-opties op basis van de focusgroepen, en C) schrap- en behoud-argumenten voor de (eventuele) overige vragen. Dit resulteerde in een 1^e conceptversie.
4. **Bespreking van de 1^e conceptversie in focusgroepen:** Per subschaal is gekeken of de deelnemende professionals zich inhoudelijk konden vinden in de nieuwe samenstelling en argumentatie en zijn suggesties waar overeenstemming was doorgevoerd. Ook de achtergrondvragen zijn herzien. Dit resulteerde in een 2^e conceptversie.
5. **Statistische toetsing 2^e conceptversie:** De betrouwbaarheid en factorstructuur zijn opnieuw getest in Mplus. Voor de factoranalyses is de steekproef *at random* verdeeld in twee gelijke datasets. Op de eerste dataset zijn exploratieve factoranalyses (EFA) uitgevoerd om te zien of alle overgebleven items geïnccludeerd moeten worden. Op de tweede dataset is een confirmatieve factoranalyse (CFA) uitgevoerd om te zien of het resultaat uit de eerste dataset bevestigd kan worden. Deze stappen zijn vervolgens uitgevoerd op twee andere *at random* verdelingen van de dataset.
6. **Herziening overige vragen en antwoorden:** Als laatste stap hebben de onderzoekers nog eens kritisch gekeken naar de achtergrondvragen, de 7 verkorte subschalen, de drie overige schalen en de antwoordmogelijkheden. Het resultaat is een verkorte versie die in de herfst van 2023 is getest in een pilot.
7. **Pilot SCRES-O Verkort:** In vier verschillende wijkteams is de SCRES-O Verkort ingezet bij aanmelding of bij start van een traject scheidingshulp. De uitkomsten zijn verwerkt door de onderzoekers en teruggekoppeld aan de professional. De bruikbaarheid en toepasbaarheid van de SCRES-O Verkort werden positief ervaren. Professionals gaven terug dat de inhoud van de SCRES-O Verkort passend is bij de inhoud van hun trajecten, hen passende informatie geeft voor de opstart van een traject. Zij gaven aan geen thema's te missen of andere aanpassingen in de inhoud nodig te vinden. Op basis hiervan is de SCRES-O Verkort definitief vastgesteld.

In de oorspronkelijke aanvraag was de planning gebaseerd op het ontwikkelen van twee versies, de SCRES-O Verkort en de SCRES voor ouders en kinderen met kenmerken van een LVB. Voor het uiteindelijke ontwikkelen van de SCRES-O Verkort hebben we de planning in tijd bewust iets laten uitlopen. De concept versie van de SCRES-O Verkort was volgens planning in juli 2023 gereed. De pilot hebben we vervolgens iets uitgesteld, zodat deze na de zomervakantie kon plaats vinden, om meer respondenten en gebruikservaringen te kunnen ophalen. De pilot is begin september 2023 gestart met een kick off bijeenkomst met de deelnemende wijkteams en afgerond met een terugkombijeenkomst eind november 2023 waarin bevindingen zijn opgehaald. Begin december 2023 is de definitieve inhoud van de SCRES-O Verkort vastgesteld en ter inbouw aangeboden aan BergOp. Het project is daarmee binnen het subsidiejaar afgerond.

Kennisverspreiding en implementatieplan

De inzet van focusgroepen bij het ontwikkelen van de SCRES-O Verkort en de pilot voor het gebruik van de SCRES-O Verkort in de praktijk zijn eerste stappen geweest voor implementatie. Door in de pilot een aantal wijkteams te laten kennis maken en werken met de SCRES-O Verkort hebben zij de meerwaarde van het gebruik van een screenings- en meetinstrument in de praktijk ondervonden. Daarnaast zijn in 2023 artikelen verschenen over de SCRES en het gebruik hiervan in de praktijk, waarin tevens de SCRES-O Verkort aan bod kwam. Het ZonMw onderzoek naar de werkzaamheid van scheidingshulp is afgerond wat ook aandacht genereerde voor het gebruik van de SCRES in praktijk en onderzoek. Uitkomsten van het ZonMw onderzoek en dit SCRES-project zijn met de projectgroep gedeeld. In het eerste kwartaal van 2023 wordt een afspraak om opbrengsten en brede implementatie nader te bespreken.

De SCRES-O Verkort is ingebouwd in BergOp, waardoor hij voor veel organisaties die scheidingshulp bieden beschikbaar is. Daarnaast communiceren we breed dat er ook een Standalone versie beschikbaar is via de auteurs, waarvoor geen abonnement nodig is. Mede door de publicaties bij Augeo en Kind & Adolescent Praktijk hebben wij nieuwe aanvragen van verschillende organisaties voor gekregen voor gebruik in de praktijk.
